

питань проблеми, з'ясувати всі розбіжності в різних точках зору учасників дискусії.

При оцінюванні знань студентів, які беруть участь у дискусії, варто пам'ятати, що помилкові рішення студентів мають свою користь — викликають певну реакцію з боку студентів, відбувається вже колективне обговорення проблемної ситуації, що, як правило, призводить до правильного та обґрунтованого рішення.

Процес творчої пізнавальної діяльності, який досягається завдяки активним методам навчання, надає студентам оволодіти не лише теоретичними знаннями, навичками, а й формує вміння майбутніх фахівців з обліку і аудиту орієнтуватися у незвичних суспільно-економічних колізіях, вирішувати нестандартні ситуації, відстоювати власну позицію.

Наведене вище свідчить про те, що найкращі можливості для практики в аналізі діючого законодавства створюються за умов наявності цікавого предмету обговорення та його організації як рольової гри. В такому разі дискусія виступає як засіб інтенсифікації усного мовлення.

*Зайцева З. І., д-р істор. наук, професор,
кафедра політичної історії*

ТРЕНІНГОВІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ «ІСТОРІЇ СУЧАСНОГО СВІТУ»

Для продовження успішної соціалізації випускників вищої школи необхідно під час навчання формувати у них ключові компетентності у сфері суспільних процесів, уміння орієнтуватися у швидкоплинному перебігу подій у сучасному світі. У системі соціально-політичного знання незамінну жодним іншим предметом роль виконує «Історія сучасного світу», яка читається студентам першого курсу.

Не вдаючись до деталізації проблеми засвоєння історичних знань, зауважимо, що сьогодні важливо подолати нігілістичне ставлення до історії частини студентів, яке сформоване під впливом (1) поширеної думки про її начебто квазінауковість; (2) низького рівня історичних знань у випускників середньої школи; (3) непрофільності навчальної дисципліни у спеціалізованому вузі.

Тренінгові елементи, які практикуються нами у формі традиційних контрольних «летучок», модульних письмових робіт, індивідуальних творчих завдань, коротких есе, дозволяють актуалізувати так звані «залишкові знання», мотивувати поглиблене

вивчення предмету, привчати до самоконтролю і самоперевірки набутих знань. З цією метою здійснюється типологізація навчального матеріалу за різноманітними ознаками перебігу суспільно-політичних процесів, засобами політичного впливу, зрештою, за концептуальною домінантою в історіографії. Інколи пропонуються варіанти робіт за хронологічним-синхронним принципом співставлення соціокультурних процесів у окремих країнах, регіонах, континентах, що, за всієї мозаїчності і фрагментарності сучасного світу, дає розуміння його цілісності.

Зважаючи на те, що історія, особливо у її світоглядно-ціннісних аспектах, є складним для сприйняття молоддю предметом, ми дотримуємося балансу фактологічних і аналітичних джерел, акцентуємо роботу над термінами і поняттями, даємо «ключі» до розуміння історичних та геополітичних концепцій, виокремлюємо і наголошуємо наскрізні проблеми предмету. Використовуються творчі завдання, спрямовані на демонстрацію наступності, спадковості та мінливості в історії, розвитку і занепаду, раціонального та ірраціонального, еволюції і революції, централізації та фрагментації історичних процесів.

Навчально-методична практика свідчить, що досягнення позитивних результатів потребує нових підходів, здатних доповнити традиційну модель «текст — виступ» на семінарі технологічно різноманітнішими формами. Перевага наративного способу взаємодії викладача і студентів у кращому разі з'ясовує імпліцитні структури проблеми. Труднощі виходу за межі традиційного семінару пов'язані з тим, що сам предмет має суто «текстовий характер», а його зміст важко піддається формалізації без спотворення смислу. Широкий практиці навчально-рольових ігор, навіть у найпростіших варіантах, заважає перевантаженість семінарських груп (понад 30 осіб). Малоефективною виявляється також апробована методика «малих груп», кожна з яких на практиці сягає більше 10 осіб, що заважає концентрації.

Тренінгова методика передбачає певний алгоритм «режимності», дозування, систематичність навчання і водночас більшу індивідуалізацію навчального процесу, тому вона, на нашу думку, більш ефективна для організації самостійної роботи і контролю за нею. За умови запровадження віртуально-тренінгової системи (ВТС) відпадає необхідність синхронізації навчальних зусиль із присутністю викладача в аудиторії, студент може працювати за власним розкладом. ВТС, як правило, складається з двох систем (викладач і студент), які взаємодіють за допомогою програмного забезпечення, основними блоками якого є електронний підручник, термінологічний лексикон, дані користувачів.